

รายชื่อสื่อคัดสรรเพื่อการเรียนรู้ หลักสูตรการเรียนรู้การดำรงชีวิต ตามวิถีเกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์

โครงการการเพิ่มศักยภาพชุมชนด้านเกษตรปลอดภัย
ด้วยกระบวนการเรียนรู้ผ่าน ICT
ศูนย์จัดการทรัพยากรเพื่อท้องถิ่น (CRC) มสร.
ภาคีเครือข่าย และ สสส.

รายชื่อสื่อคัดสรรเพื่อการเรียนรู้หลักสูตรการเรียนรู้การดำรงชีวิต ตามวิถีเกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์

► ที่ปรึกษา

นายสุชัย เศรษฐบุณยสร้าง
นายเอ็นนู ชื้อสุวรรณ

► ผู้จัดทำ

รศ. บำเพ็ญ เขียวหวาน
รศ.ดร. เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ
นางรุฉนันท์ พานิชโยทัย
นางสาวไศรยา พานิชโยทัย
นางสาวปิยะวรรณ เพ็ชรจัด
นางสาวเมทินี นุ่มเกิด

โครงการการเพิ่มศักยภาพชุมชนด้านเกษตรปลอดภัยด้วยกระบวนการเรียนรู้ผ่าน ICT
ศูนย์จัดการทรัพยากรเพื่อท้องถิ่น (CRC) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
โทร. 0-2504-7777 ต่อ 8083 มือถือ 081-964-2969 โทรสาร 0-2503-3578
E-mail kppproject2556@gmail.com
<http://foodsafetythai.com>

คำนำ

รายชื่อสื่อคัดสรรเพื่อการเรียนรู้หลักสูตร “การดำรงชีวิตตามวิถีเกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์” เป็นรายชื่อสื่อวีดิทัศน์คัดสรรที่โครงการการเพิ่มศักยภาพชุมชนด้านเกษตรปลอดภัยด้วยกระบวนการเรียนรู้ผ่าน ICT ศูนย์จัดการทรัพยากรเพื่อท้องถิ่น มสธ. ได้รวบรวมสื่อวีดิทัศน์จากหน่วยงาน องค์กรภาคีต่างๆ ที่ได้ผลิตขึ้นและผลิตขึ้นมาใหม่จำนวนหนึ่ง โดยได้รับทุนสนับสนุนจากกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เพื่อคัดสรรใช้ในการเรียนรู้ตามหลักสูตร การดำรงชีวิตตามวิถีเกษตรปลอดภัยเกษตรอินทรีย์ โดยได้จัดหมวดหมู่ไว้เป็น 7 หมวดวิชาได้แก่

หมวดวิชาที่ 1 การจัดการเรียนรู้และฐานข้อมูล (รหัส 01)

หมวดวิชาที่ 2 มาตรฐานความปลอดภัยของผลผลิตทางการเกษตร (รหัส 02)

หมวดวิชาที่ 3 การผลิตและการจัดการกลุ่ม (รหัส 03)

หมวดวิชาที่ 4 การกระจายสินค้า (รหัส 04)

หมวดวิชาที่ 5 การเชื่อมโยงผู้บริโภค (รหัส 05)

หมวดวิชาที่ 6 การสื่อสารและประชาสัมพันธ์ (รหัส 06)

หมวดวิชาที่ 7 เสริมและสาระบันเทิง (รหัส 07)

ภายใต้หมวดวิชาจะประกอบไปด้วย ตอน เรื่อง เนื้อหาสรุป ความยาวของสื่อ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถศึกษาเบื้องต้นก่อนที่จะเรียนรู้จากสื่อวีดิทัศน์นั้นๆต่อไป

โครงการการเพิ่มศักยภาพชุมชนด้านเกษตรปลอดภัยด้วยกระบวนการเรียนรู้ผ่าน ICT จึงขอขอบคุณบุคคลต้นแบบและกรณีตัวอย่างต่างๆ และหน่วยงานองค์กรต่างๆ ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุดการเรียนรู้ต่างๆ เหล่านี้ เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนางานด้านเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ของประเทศให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นต่อไป

โครงการการเพิ่มศักยภาพชุมชนด้านเกษตรปลอดภัย
ด้วยกระบวนการเรียนรู้ผ่าน ICT

มกราคม 2557

สารบัญ

	หน้า
หมวดวิชาการจัดการเรียนรู้และฐานข้อมูล	1
วิชาการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์	1
วิชาวิถีเกษตรอินทรีย์	4
วิชาการจัดกระบวนการเรียนรู้	5
วิชาการจัดทำฐานข้อมูล	7
หมวดวิชามาตรฐานความปลอดภัยของผลผลิตทางการเกษตร	8
วิชากระบวนการรับรองมาตรฐาน	8
หมวดวิชาการผลิตและการจัดการกลุ่ม	10
วิชาการจัดการดิน	10
วิชาการจัดการน้ำ	13
วิชาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพและพันธุกรรม	14
วิชาการจัดการศัตรูพืช	14
วิชาการผลิตและการแปรรูป	15
วิชาการจัดการกลุ่ม และเครือข่าย	15
หมวดวิชาการกระจายสินค้า	17
วิชาระบบการแลกเปลี่ยนและการจัดการตลาด	17
หมวดวิชาการเชื่อมโยงผู้บริโภค	19
วิชาการเชื่อมโยงผู้บริโภค	19
หมวดวิชาการสื่อสารและประชาสัมพันธ์	20
วิชาการสื่อสารชุมชน	20
หมวดวิชาเสริมและสาระบันเทิง	21
วิชาการจัดการทรัพยากรป่าไม้	21
วิชาการจัดการทรัพยากรทะเลและชายฝั่ง	21
วิชาพลังงานทางเลือก	22
วิชาสุขภาวะ	22
วิชาสาระบันเทิง	24

หลักสูตรการดำรงชีวิตตามวิถีเกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์

หมวดวิชาการจัดการเรียนรู้และฐานข้อมูล

วิชา	ตอน	เรื่อง	เนื้อหาโดยสรุป	ความยาว (นาที)	หมายเหตุ
การปรับเปลี่ยน กระบวนทัศน์	1. วิถีเศรษฐกิจพอเพียง	วิถีเศรษฐกิจพอเพียง (สารคดี)	วิถีเศรษฐกิจพอเพียง โดย นายสุนัย เศรษฐบุญสร้าง อดีตผู้ช่วยรัฐมนตรี ประจำกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้เขียนหนังสือเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงหลายเล่ม เช่น การเรียนรู้ร่วมกันแบบเข้มมุ่งสู่เศรษฐกิจพอเพียง (SEAL) ฯลฯ เศรษฐกิจพอเพียงเชื่อมโยงกับหลายเรื่องในชีวิตและบ้านเมือง รวมถึงการเรียนรู้ภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับกลุ่มเป้าหมายโดยอาศัยพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเรื่องคุณธรรมสี่ประการ สองชุด โดยมีหลักคิดของเศรษฐกิจพอเพียง คือ คิดให้เที่ยงตรง (ในเหตุในผล) ลงมือทดลองปฏิบัติให้ถึงจุด (พอประมาณ) และเข้าถึงความพอเพียงจนตกผลึกเป็น (ภูมิคุ้มกัน) และหลักปฏิบัติของเศรษฐกิจพอเพียง 7 ขั้นตอนคือ จับประเด็นปัญหา วิเคราะห์สาเหตุ กำหนดขอบเขตปัญหา ตั้งนิยามและทำแผนปฏิบัติ ดำรงความมุ่งหมาย อดทนอดกลั้นและอดออม และละวางความชั่วความทุจริต	60	ผลิตใหม่

วิชา	ตอน	เรื่อง	เนื้อหาโดยสรุป	ความยาว (นาที)	หมายเหตุ
การปรับเปลี่ยน กระบวนการทัศน์	2. สถานการณ์การ เปลี่ยนแปลงและเกษตร อินทรีย์	สถานการณ์การเปลี่ยนแปลง และเกษตรอินทรีย์(สารคดี)	ประเทศไทยกำลังจะเป็นประเทศอาเซียนที่สมบูรณ์ในอีกสองปีข้างหน้า ภูมิภาคของประเทศไทยมีความเหมาะสมที่จะเป็นศูนย์กลางการผลิตและ การตลาดเกษตรอินทรีย์ของภูมิภาคอาเซียน อย่างไรก็ตามสถานการณ์ การเกษตรของไทยกลับกำลังเผชิญกับวิกฤติด้านอาหาร ตั้งแต่เรื่องของ การขาดแคลนอาหาร อาหารมีราคาสูงขึ้นทำให้คนจนเข้าถึงได้ยาก มีการ ผูกขาดด้านอาหารเกิดขึ้นโดยบริษัทข้ามชาติด้านอาหาร มีการแย่งชิง พื้นที่การผลิตอาหาร การโจรกรรมทรัพยากรพันธุกรรม การผูกขาดด้าน เมล็ดพันธุ์และปัจจัยการผลิตต่างๆ นอกจากนี้บริษัทข้ามชาติด้านอาหาร ยังดำเนินการผูกขาดการกระจายอาหาร ในรูปของการค้าปลีกและค้าส่ง ขนาดใหญ่ กลายเป็น ระบบค้าปลีก-ค้าส่ง ขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นการลงทุน ของต่างชาติ หรือทุนไทยร่วมกับต่างชาติ หรือที่เรียกว่า โมเดิร์นเทรด นอกจากนี้เกษตรกรไทยยังต้องเผชิญกับปัญหาด้านการเปลี่ยนแปลง ภูมิอากาศ เช่น โลกร้อน ฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล ภัยแล้ง ส่งผลกระทบต่อ การผลิตทางการเกษตร ทางออกที่สำคัญจึงต้องหันมาให้ความสำคัญ กับการพัฒนาระบบเกษตรกรรมยั่งยืน การรักษาทรัพยากร พันธุกรรม การสร้างความมั่นคงทางอาหาร และระบบการผลิตอาหารที่ปลอดภัย	30	ผลิตใหม่

วิชา	ตอน	เรื่อง	เนื้อหาโดยสรุป	ความยาว (นาที)	หมายเหตุ
การปรับเปลี่ยน กระบวนการทัศน์	3. โลกาภิวัตน์และการ เปลี่ยนแปลง	ระบบเศรษฐกิจวัตถุ : (The Story of Stuff) (สารคดี)	ระบบเศรษฐกิจการใช้ทรัพยากรการบริโภคของเสียและสารเคมีที่เกิดขึ้น การได้เปรียบเสียเปรียบระหว่างประเทศพัฒนาแล้วกับประเทศกำลัง พัฒนาและผลกระทบต่างๆ	27	
		เศรษฐกิจทางเลือก : จินตนาการที่ขาดหายไปของ สังคมไทย (สารคดี)	สารคดีที่นำเสนอการแสวงหาทางเลือกของระบบเศรษฐกิจในการ เผชิญหน้ากับกระแสโลกาภิวัตน์เพื่อสร้างหนทางของความอยู่รอดที่ยั่งยืน และเป็นธรรม	12	
		ข้อตกลงการค้าเสรี : ลงนาม เพื่อล้มสลาย(สารคดี)	สารคดีที่นำเสนอหลาภาคมุมมองของนักวิชาการที่มีต่อข้อตกลงการค้าเสรี ทั้งเรื่องผลประโยชน์ผลกระทบที่มีต่อประเทศธุรกิจขนาดใหญ่และ เกษตรกรรายย่อย	14	
		วิธีการพัฒนาฝ่าวิกฤต(สาร คดี)	สารคดีวิกฤตของสังคมที่เป็นผลของการพัฒนาที่ขาดสมดุลและการพัฒนา เพื่อฝ่าวิกฤต	15	
		เปิดปมสังคมไทย(สารคดี)	สารคดีเรื่องราวของวิกฤตห่วงโซ่อาหารของสังคมไทยที่สร้างความไม่ มั่นคงและไม่ปลอดภัยให้ผู้คนในสังคม	19	

วิชา	ตอน	เรื่อง	เนื้อหาโดยสรุป	ความยาว (นาที)	หมายเหตุ
การปรับเปลี่ยน กระบวนทัศน์	4. เกษตรกรรมเชิงเดี่ยว	ตอนชะตากรรมเกษตร เชิงเดี่ยว (สารคดี)	เป็นสารคดีเกี่ยวกับผลกระทบของเกษตรกรที่เกิดจากการพัฒนาประเทศ ตามแนวทางเศรษฐกิจเสรีซึ่งเป็นกระแสหลักของประเทศได้ทำให้ สังคมไทยเปลี่ยนแปลงแบบก้าวกระโดดแต่ได้สร้างผลกระทบอย่าง มากมายต่อวิถีสังคมไทย โดยเฉพาะภาคการเกษตรที่พัฒนาสู่การผลิตเพื่อ ขาย โดยมี “ เงิน “ และผลกำไรเป็นเป้าหมายหลักเป็นระบบการเกษตร แบบใหม่ที่เน้นการปลูกพืชเชิงเดี่ยวที่ต้องพึ่งพิงสารเคมี ใช้เครื่องจักรแทน แรงงานคนเพื่อเร่งผลผลิตได้มากที่สุดผลที่ตามมาคือมีการทำลายระบบ นิเวศน์อย่างรุนแรง ทั้งการบุกเบิกขยายพื้นที่ทำกิน มีการทำลายพื้นที่ป่า ต้นน้ำและการใช้สารเคมีในแปลงเกษตร ในขณะที่เกษตรกรถูกทำให้เชื่อ และฝันถึงผลตอบแทนจนทำให้ต้องกู้ยืมสำหรับการลงทุนและท้ายที่สุดก็ ตกอยู่ในวงวนของหนี้สินเมื่อไม่สามารถที่จะควบคุมราคาและกลไก การตลาดได้ คุณภาพชีวิต และความสุขของเกษตรกรไทยลดลงเรื่อยๆ จนกระทั่งอยู่ในภาวะวิกฤติ	43	
วิถีเกษตรอินทรีย์	5. วิถีเกษตรอินทรีย์	เส้นทางเกษตรอินทรีย์(สาร คดี)	สารคดีเรื่องราววิถีชีวิตของเกษตรกรที่เลือกเดินบนเส้นทางของเกษตร อินทรีย์	25	
		เกษตรประณีต 1 ไร่ไม่ยากไม่ จน(สารคดี)	แนวคิดวิถีปฏิบัติในการทำเกษตรประณีตเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่ 1 ไร่ไม่ ยากไม่จนและสัมพันธ์สมานปิยะวงศ์เกษตรกรผู้ปลูกพืชตามแนวคิด เกษตรประณีต	55	

วิชา	ตอน	เรื่อง	เนื้อหาโดยสรุป	ความยาว (นาที)	หมายเหตุ
วิถีเกษตรอินทรีย์	5. วิถีเกษตรอินทรีย์	การจัดการพืชแบบผสมผสาน (สารคดี)	การจัดการพืชแบบผสมผสานแนวคิดวิธีการและกรณีศึกษาการทำเกษตรอินทรีย์	15	
		เกษตรอินทรีย์ทางเลือกใหม่ ของเกษตรกรไทย	การจัดการพืชแบบผสมผสานแนวคิดวิธีการและกรณีศึกษาการทำเกษตรอินทรีย์	30	
		ฆาตกรเงียบ(สารคดี)	สารคดีผลกระทบของการใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชในวิถีเกษตรเชิงเดี่ยวจากเรื่องราวของชุมชนในประเทศอินเดียที่ได้รับอันตรายจากการใช้สารเคมีในการเกษตร	18	
	6. คนรุ่นใหม่กับวิถีชีวิต เกษตรอินทรีย์	คนรุ่นใหม่กับวิถีชีวิตเกษตรอินทรีย์เป็นอยู่ และยั่งยืน	สารคดีที่นำเสนอเรื่องราววิถีชีวิตของเกษตรกรรุ่นใหม่ ผ่านการทำเกษตรอินทรีย์ แนวคิด หลักการ และการเปลี่ยนแปลงของเกษตรกรที่อยู่อย่างยั่งยืน	25	ผลิตใหม่
การจัด กระบวนการเรียนรู้	7. การจัดกระบวนการ เรียนรู้สำหรับเกษตรกร	ความรู้คือประตูที่ปตอน นักเรียนชานา (สารคดี/ สัมภาษณ์)	รายการสารคดีนำเสนอแนวคิดปรัชญาการเรียนรู้ของนักเรียนชานาเกษตรกรที่มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตัวเองฟื้นฟูสุขภาพสิ่งแวดล้อมและเพิ่มประสิทธิภาพการปลูกข้าว	24	

วิชา	ตอน	เรื่อง	เนื้อหาโดยสรุป	ความยาว (นาที)	หมายเหตุ
การจัดกระบวนการเรียนรู้	7. การจัดกระบวนการเรียนรู้สำหรับเกษตรกร (ต่อ)	เกษตรกรรมธรรมชาติที่พิจิตร (สารคดี/สัมภาษณ์)	แนวคิดการจัดการความรู้และกระบวนการเรียนรู้ของคนพิจิตรในการแก้ปัญหาสุขภาพจากการใช้สารเคมีในการเกษตรที่ช่วยพัฒนาเกษตรกรจนสร้างเป็นเครือข่ายการเรียนรู้ในระดับจังหวัดและระดับประเทศ	30	
		กรณีศึกษาการจัดการความรู้ (สารคดี)	สารคดีนำเสนอกรณีตัวอย่างองค์การที่นำ “การจัดการความรู้” มาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนากระบวนการทำงานสามารถรวบรวมยกระดับองค์ความรู้และขยายผลไปสู่ชุมชนและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ	30	
	8. การวางแผนการผลิต	เกษตรกรยุคใหม่ควรรู้อะไรบ้าง (การวางแผนการผลิต Smart Planning) (บรรยาย)	กระบวนการเรียนรู้เพื่อปรับแนวคิดไปสู่การวางแผนการผลิตอย่างมีกลยุทธ์ (Smart Planning) โดยมีเป้าหมายเพื่อการพึ่งพาตนเอง สามารถพัฒนาอาชีพการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และแก้ปัญหาของเกษตรกรได้	แผ่นที่ 1 63 นาที แผ่นที่ 2 52 นาที	2 แผ่น
9. การวางแผนการผลิตและตลาด	การวางแผนการผลิตและตลาดเกษตรกรอินทรีย์	ปัญหาการเกษตรประการหนึ่งที่เกษตรกรประสบคือ ผลผลิตหรือสินค้าไม่เพียงพอกับความต้องการตลาด หรือการมีผลผลิตหรือสินค้ามากเกินไปทำให้ขายไม่ได้ราคา เกิดการขาดทุน เพราะผลผลิตล้นตลาด ดังนั้นเกษตรกรจึงมีความจำเป็นต้องวางแผนการผลิตและการตลาดเพื่อลดข้อผิดพลาดและปัญหาต่างๆ หลักการสำคัญของการวางแผนการผลิตและการตลาดคือ เกษตรกรต้องมีความรู้ที่ ตลาดมีความต้องการผลผลิตนั้นๆ มากน้อยเพียงใด เกษตรกรต้องประเมินความสามารถทางการผลิตของตนเองต้องหมั่นศึกษาหาความรู้ด้านผลผลิตและการตลาด รวมทั้งต้องประสานความสัมพันธ์กับเกษตรกรกลุ่มอื่นๆ	30	ผลิตใหม่	

วิชา	ตอน	เรื่อง	เนื้อหาโดยสรุป	ความยาว (นาที)	หมายเหตุ
การจัด กระบวนการเรียนรู้	9. การวางแผนการผลิต และตลาด (ต่อ)	การวางแผนการผลิตและ ตลาดเกษตรกรอินทรีย์	และเครือข่ายพันธมิตรทางการผลิตและการตลาดเพื่อสร้างความร่วมมือ ในการจัดการทั้งด้านการผลิตและการตลาดร่วมกัน	30	
	10. การวิจัยเกษตร ปลอดภัยและเกษตร อินทรีย์	กรณีศึกษากลุ่มผักปลอด สารพิษบ้านจำ ตำบลปงยางคก จังหวัด ลำปาง	สารคดีงานวิจัยท้องถิ่นของชาวชุมชนบ้านจำ ตำบลปงยางคก จังหวัด ลำปาง ที่แสวงหาแนวทางในการผลิตผักปลอดสารพิษและการจัดการ ด้านการตลาดเพื่อสร้างสุขภาวะให้ผู้ผลิตและผู้บริโภคเป็นการสร้าง กระบวนการเรียนรู้ของชุมชนในการผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่นกับองค์ ความรู้สมัยใหม่ จนสามารถก่อตั้งเป็นวิสาหกิจชุมชนได้	18	
การจัดทำ ฐานข้อมูล	11. การจัดทำฐานข้อมูล และเว็บไซต์	การจัดทำฐานข้อมูลและ เว็บไซต์	แนะนำเว็บไซต์ของโครงการ (http://foodsafetythai.com) ความสำคัญของการจัดทำฐานข้อมูลและเว็บไซต์ องค์ประกอบของ เว็บไซต์โครงการเพิ่มศักยภาพชุมชนด้านเกษตรปลอดภัยด้วย กระบวนการเรียนรู้ผ่านICT ได้แก่ ฐานข้อมูล ระบบการผลิต ระบบการ เชื่อมโยงผู้บริโภค ประชาสัมพันธ์ กลุ่มและผลิตภัณฑ์ หลักสูตรการเรียนรู้ การจัดทำฐานข้อมูลของเกษตรกรและการใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูล การจัดทำเว็บไซต์เพื่อการประชาสัมพันธ์และการสร้างร้านค้าออนไลน์ ผ่านเว็บ และตัวอย่างการจัดทำเว็บไซต์ของกลุ่มเกษตรกร	60	ผลิตใหม่

วิชา	ตอน	เรื่อง	เนื้อหาโดยสรุป	ความยาว (นาที)	หมายเหตุ
กระบวนการ รับรองมาตรฐาน	12. การรับรองมาตรฐาน	การรับรองมาตรฐาน GAP แบบกลุ่ม(สารคดี)	สารคดีแนะนำแนวคิด ขั้นตอนการขอรับการรับรองมาตรฐาน GAP แบบ กลุ่ม ตลอดจนคำแนะนำในการบริหารจัดการกลุ่มเพื่อให้การผลิตสินค้า เกษตรมีคุณภาพและได้มาตรฐานตามข้อกำหนด	20	-
	13.การรับรองมาตรฐาน	มาตรฐานเกษตรอินทรีย์และ การรับรองมาตรฐานแบบมี ส่วนร่วม	ปัจจุบันมีผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์วางจำหน่ายอยู่ในท้องตลาดอยู่เป็น จำนวนมาก โดยเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีแหล่งที่มาทั้งจากต่างประเทศ และใน ประเทศ ดังนั้นจึงเป็นเรื่องค่อนข้างยากที่ผู้บริโภคจะทราบได้ว่า ผลิตภัณฑ์ใดเป็นผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์ ดังนั้นการรับรองมาตรฐาน เกษตรอินทรีย์โดยองค์กรรับรองมาตรฐานจึงเกิดขึ้น การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ เป็นกระบวนการประกันคุณภาพ เพื่อ ยืนยันว่าผลิตภัณฑ์ดังกล่าวผลิตตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ที่กำหนด โดยองค์กรรับรองเป็นองค์กรที่ดำเนินการโดยอิสระที่ไม่ได้เป็นทั้งผู้ผลิต หรือผู้ซื้อ มีความเป็นกลางและโปร่งใส ให้การรับรองครอบคลุมทั้งพื้นที่ การผลิต (ฟาร์ม) การเก็บเกี่ยว การแปรรูป มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ได้รับการจัดทำขึ้นเพื่อเป็นกรอบแนวทางในการ ตรวจและให้การรับรอง โดยมีสาระสำคัญต่างๆ เช่น การห้ามใช้สารเคมี ทุกชนิดในการเพาะปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ และการทำการเกษตรอื่นๆ การห้ามใช้พืช สัตว์ และเชื้อจุลินทรีย์ ที่มาจากกระบวนการพันธุ วิศวกรรม (จีเอ็มโอ) ในกระบวนการผลิตและแปรรูปเกษตรอินทรีย์	30	ผลิตใหม่

วิชา	ตอน	เรื่อง	เนื้อหาโดยสรุป	ความยาว (นาที)	หมายเหตุ
กระบวนการ รับรองมาตรฐาน	13.การรับรองมาตรฐาน (ต่อ)	มาตรฐานเกษตรอินทรีย์และ การรับรองมาตรฐานแบบมี ส่วนร่วม	นอกจากนี้ในการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ยังสามารถดำเนินการผ่านระบบการจัดการแบบกลุ่มที่เน้นให้เกษตรกรผู้ผลิตรวมกลุ่มและจัดทำระบบการรับรองมาตรฐานภายในโดยจัดทำระบบที่โปร่งใส มีการบันทึกเอกสาร มีกระบวนการตรวจสอบภายในที่ดี เพื่อสร้างระบบการตรวจสอบที่มีคุณภาพและทำให้เกิดการมีส่วนร่วม	30	
	14. ระบบการตรวจสอบ ย้อนกลับ	การตรวจสอบย้อนกลับสินค้า เกษตร	ระบบตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) คือระบบใช้เพื่อแสดงหรือพิสูจน์ถึงแหล่งที่มา คุณภาพ ความปลอดภัย และความโปร่งใสในการผลิตของอุตสาหกรรมอาหารในทุกๆช่วงการผลิต ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และ ปลายน้ำ โดยสามารถระบุแหล่งที่มา คุณภาพและความปลอดภัย การกระจายการใช้และการกระจายผลผลิตที่ได้จากการใช้วัตถุดิบ ไปส่วนอื่นๆของห่วงโซ่อาหาร ข้อสำคัญหลักของระบบตรวจสอบย้อนกลับคือ การตรวจสอบย้อนกลับหาแหล่งที่มาที่แน่นอนของปัญหา (Trace back) และเรียกคืนสินค้า(Recall) ที่มีส่วนผสมของปัญหานั้นคืนจากผู้บริโภคได้ตามจำนวนที่ต้องการ	30	ผลิตใหม่

วิชา	ตอน	เรื่อง	เนื้อหาโดยสรุป	ความยาว (นาที)	หมายเหตุ
การจัดการดิน	15. สิ่งมีชีวิตในดิน	ชีวิตในดินดินมีชีวิต(สารคดี)	องค์ความรู้เกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตในดินและการปรับปรุงดินตามแนวทางเกษตรธรรมชาติจากประเทศญี่ปุ่น	70	-
	16. การปรับปรุงดิน	การปรับปรุงบำรุงดินในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน	<p>ในการทำเกษตรกรรมยั่งยืน หรือเกษตรอินทรีย์หลักการที่สำคัญคือการห้ามใช้สารเคมีทุกชนิด ซึ่งรวมทั้งปุ๋ยเคมีด้วย ดังนั้นการที่จะให้พืชเจริญเติบโตอย่างแข็งแรง มีผลผลิตสูงและปลอดภัยต่อผู้ผลิตและผู้บริโภค จึงขึ้นอยู่กับดิน หัวใจในการเพิ่มผลผลิตในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน หรือเกษตรอินทรีย์จึงอยู่ที่ “ดิน” เป็นหลัก</p> <p>แนวคิดเบื้องต้นของการปรับปรุงบำรุงดินในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน อยู่บนพื้นฐานความเชื่อว่า ดินมีชีวิต การใส่ปุ๋ยเคมีจึงเป็นการทำลายดิน และทำให้ดินเสื่อมสภาพไปในที่สุด หลักการสำคัญของการปรับปรุงบำรุงดิน ประกอบด้วย การเคารพดิน การเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้แก่ดิน การไม่ปล่อยให้หน้าดินโล่ง โดยการคลุมหน้าดินอยู่เสมอ การไม่เผาเศษพืช ตอซังข้าว เป็นต้น</p> <p>การปรับปรุงบำรุงดินในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน มีหลายเทคนิค เช่น ใช้จุลินทรีย์พื้นบ้านเข้ามาช่วยในการกระบวนการปรับปรุงบำรุงดิน การทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยหมักชีวภาพ ปุ๋ยน้ำ ชีวภาพ เพื่อเร่งการเจริญเติบโตของพืช</p>	30	ผลิตใหม่

วิชา	ตอน	เรื่อง	เนื้อหาโดยสรุป	ความยาว (นาที)	หมายเหตุ
การจัดการดิน	16. การปรับปรุงดิน (ต่อ)	การปรับปรุงบำรุงดินในระบบ เกษตรกรรมยั่งยืน	นอกจากนี้ยังมี เกษตรกรอีกเป็นจำนวนมากใช้การปลูกปุ๋ยพืชสดในการ ปรับปรุงบำรุงดิน โดยการปลูกพืชหลังนา เป็นต้น การปรับปรุงบำรุงดินจึงเป็นการฟื้นคืนให้ดินมีชีวิต เพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน ปรับโครงสร้างดินให้ร่วนซุย มีธาตุอาหารครบถ้วนสำหรับพืชในการ เจริญเติบโตงอกงาม	35	
	17. การใช้สารเร่ง พด.ใน การปรับปรุงดิน	ซูปเปอร์พด. 1 พด. 2 พด. 3 สารเร่งจุลินทรีย์เพื่อเพิ่ม ศักยภาพการผลิตทาง การเกษตร (สารคดี)	วิธีการนำซูปเปอร์พด. 1 พด. 2 พด. 3 ไปใช้ในการเพิ่มคุณภาพผลผลิต ทางการเกษตร	20	
		ภูมิปัญญาหมอดินอาสา กับสาร เร่ง พด. 7 (สารคดี)	รวบรวมองค์ความรู้ของหมอดินอาสาที่สามารถประยุกต์ใช้สารเร่งพด. 7 ในการปรับปรุงและเพิ่มผลผลิตในไร่นาของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ	28	
		การผลิตจุลินทรีย์โดยใช้สารเร่ง พด.9 (สารคดี)	วิธีการผลิตจุลินทรีย์เพื่อช่วยปรับปรุงบำรุงดินโดยใช้สารเร่งพด. 9	10	
		ปุ๋ยชีวภาพพด. 12 เพิ่มธาตุ อาหารและฮอร์โมนพืช(สารคดี)	เทคนิคการทำปุ๋ยชีวภาพพด.12 เพื่อช่วยในการการเพิ่มธาตุอาหารในดิน และฮอร์โมนพืช	10	

วิชา	ตอน	เรื่อง	เนื้อหาโดยสรุป	ความยาว (นาที)	หมายเหตุ
การจัดการดิน	18. การผลิตปุ๋ย	การทำดินระเบิดทำปุ๋ยพืชสด ทำปุ๋ยหมักจากขยะ(สารคดี)	คุณจอมขอบฟ้าสาธิตการทำดินระเบิด (การเลี้ยงและขยายเชื้อจุลินทรีย์) การทำปุ๋ยพืชสดอย่างง่ายและการนำขยะมาทำปุ๋ยหมัก	56	
		การผลิตปุ๋ยหมักมูลไส้เดือนดิน (สาธิต)	องค์ความรู้ขั้นตอนและเทคนิคการผลิตปุ๋ยหมักมูลไส้เดือนดินเกษตรกร สามารถทำเป็นอาชีพเสริมได้	23	
	18. การผลิตปุ๋ย	การผลิตปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง สูตรกรมพัฒนาที่ดิน(สารคดี)	เทคนิคและวิธีการในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง สูตรเต็ดกรมพัฒนาที่ดินสำหรับเพิ่มผลผลิตสร้างรายได้ให้เกษตรกร	12	
		ภูมิปัญญาหมอดินเกษตรกรไทย ชุดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน ชุดที่ 2 (สารคดี)	รวมภูมิปัญญาหมอดินที่นำมาใช้ในการพัฒนาที่ดินให้กลับสู่ความอุดม สมบูรณ์	60	
		ปุ๋ยพืชสดพื้นฟูปุฐพีสุวิถิ เศรษฐกิจพอเพียง(สารคดี)	แนวคิดและวิธีการใช้ปุ๋ยพืชสดในการปรับปรุงบำรุงดิน	7	
	19. ความรู้เรื่องปุ๋ยชีวภาพ	ความรู้เรื่องปุ๋ยชีวภาพ (บรรยาย/และสาธิต)	บรรยายและสาธิตการทำปุ๋ยชีวภาพและเทคนิคในการเพิ่มผลผลิตกำจัด ศัตรูพืชและการบำบัดน้ำเสียโดย ร.ต.อ.สามารถ นารถสูงเนิน	แผ่นที่ 1	2 แผ่น
				75 นาที	
			แผ่นที่ 2		
			70 นาที		

วิชา	ตอน	เรื่อง	เนื้อหาโดยสรุป	ความยาว (นาที)	หมายเหตุ	
การจัดการดิน	20. น้ำหมักชีวภาพ	สาธิตการทำน้ำสกัดชีวภาพ (สาธิต)	รวมความรู้เรื่องจุลินทรีย์และการสาธิตการทำน้ำสกัดชีวภาพหลากหลาย สูตรจำนวน 10 ตอนที่ทำงานได้ด้วยตนเอง	48		
		สอนวิธีการทำน้ำหมักโดยไม่ใช้ โมลาสหรือกากน้ำตาล (บรรยาย/และสาธิต)	การบรรยายเรื่องการทำน้ำหมักแบบไม่ใช้กากน้ำตาล และเทคนิควิธีการ ทำปุ๋ยหมักแบบง่ายโดยจอมขอบฟ้า	42		
การจัดการน้ำ	21. การจัดการน้ำเสีย	จุลินทรีย์แก้ปัญหาน้ำเน่าเสีย (บรรยาย/และสาธิต)	สาธิตวิธีการทำ “ปุ๋ยดินระเบิด” และ “ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ” สำหรับใช้ แก้ปัญหาน้ำเน่าเสีย	70	-	
		22. เทคนิคการให้น้ำแก่ พืช	พญาแรงให้น้ำ (บรรยาย/และ สาธิต)	การบรรยายวิธีการสร้าง “พญาแรงให้น้ำ” เครื่องสูบน้ำภูมิปัญญาไทยที่ สามารถช่วยเกษตรกรลดค่าใช้จ่ายด้านพลังงานในไร่นา และการสาธิต การทำปุ๋ยหมักในแปลงผัก เพื่อลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มผลผลิตผักของ เกษตรกร	28	
			สาธิตการปลูกผักด้วยวัสดุต่างๆ ไม่ต้องรดน้ำบ่อย(บรรยาย/และ สาธิต)	นวัตกรรมการเกษตรที่คิดค้นขึ้นโดยเกษตรกรเพื่อช่วยในการแก้ปัญหา การขาดน้ำสำหรับรดต้นไม้เป็นอุปกรณ์ที่หาวัสดุในง่ายในท้องถิ่น ประหยัดค่าใช้จ่ายแต่ให้ประสิทธิภาพสูง	39	

วิชา	ตอน	เรื่อง	เนื้อหาโดยสรุป	ความยาว (นาที)	หมายเหตุ
การจัดการความหลากหลายทางชีวภาพและพันธุกรรม	23. ความหลากหลายทางชีวภาพ	สงครามเมล็ดพันธุ์(เสวนา)	เรื่องราวของการต่อสู้ในเรื่องเมล็ดพันธุ์พืชเพื่อปลดแอกการครอบงำของบริษัทต่างชาติจากเวทีเสวนา	แผ่นที่ 1 45 นาที	2 แผ่น
		พันธุกรรมและการทำเกษตรอินทรีย์	พ่อวรรณากับแม่อรรณ สองเกษตรกรที่ทำเกษตรอินทรีย์มานานนับสิบปี และมีการเก็บรักษาพันธุกรรมพืชด้วยตัวเองมาตลอด พ่อวรรณเป็นหนึ่งในสมาชิกของกลุ่ม ที่มีการเก็บและอนุรักษ์เมล็ดพันธุ์ข้าวพื้นบ้านมากกว่าหนึ่งร้อยชนิด ซึ่งเป็นพันธุ์ข้าวเหล่านี้ถูกรวบรวมมาจากเกษตรกรทั่วประเทศ เพื่อต้องการอนุรักษ์และทดสอบประสิทธิภาพของข้าวแต่ละสายพันธุ์เมื่อนำมาปลูกในแปลงนาของตน ว่าสายพันธุ์ไหนที่จะเหมาะสมสำหรับพื้นที่ที่สุด ส่วนแม่อรรณนั้น ได้มีการเก็บเมล็ดพันธุ์ผักไว้สำหรับปลูกเพื่อกินและเพื่อขาย ในกลุ่มตลาดสีเขียวซึ่งจัดทุกสัปดาห์ละ 3-4 ครั้ง การเก็บเมล็ดของแม่อรรณนั้นได้ถูกสะสมองค์ความรู้มาจากคนรุ่นพ่อ คนรุ่นแม่มานาน มีการบอกต่อกันมาเป็นทอดๆ สำหรับการเก็บและคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ของเกษตรกรทั้งสองคนนั้น จะมีเทคนิคและวิธีการอย่างไร ติดตามได้ในสารคดีเรื่อง พันธุกรรมและการทำเกษตรอินทรีย์	แผ่นที่ 2 50 นาที	
การจัดการศัตรูพืช	24. การจัดการแมลงศัตรูพืช	การควบคุมแมลงโดยใช้น้ำส้มควันไม้ (สารคดี)	สารคดีการสร้างเตาเผาถ่านสำหรับผลิตน้ำส้มควันไม้ แบบนอนและแบบตั้งและแนะนำวิธีการทำน้ำส้มควันไม้โดยคุณสมเจต การสร้างเตาเผาถ่าน 200 ลิตรและความรู้ในการทำน้ำส้มควันไม้ให้มีประสิทธิภาพ	72	

วิชา	ตอน	เรื่อง	เนื้อหาโดยสรุป	ความยาว (นาที)	หมายเหตุ
การจัดการศัตรูพืช	24. การจัดการแมลงศัตรูพืช	สมุนไพรรไล่แมลง (บรรยาย/สาธิต)	การบรรยายแนวคิด เทคนิคการใช้สมุนไพรรชนิดต่าง ๆ ในการป้องกันและกำจัดแมลงศัตรูพืช การทำหม้อตุ๋นสมุนไพรรไล่แมลงแบบง่าย ๆ โดยคุณยิ่งธรรม อุดมสุข ที่เนินพอกิน จังหวัดกาญจนบุรี	55	
การผลิตและการแปรรูป	25. การผลิตพืช	การลดต้นทุนการผลิตข้าว (สารคดี)	องค์ความรู้ในการลดต้นทุนการผลิตข้าวเพื่อการจัดการผลิตข้าวอย่างยั่งยืนของเกษตรกรไทย	แผ่นที่ 1 44 นาที	2 แผ่น
		การทำนาแบบลดต้นทุนของ ดร.แสวง รวยสูงเนิน (บรรยาย)	การบรรยายแนวคิดเทคนิคเรื่องการผลิตข้าวและปรัชญาการใช้ชีวิตของ ดร.แสวง รวยสูงเนิน	แผ่นที่ 2 54 นาที	
	26. การผลิตสัตว์	ปศุสัตว์อินทรีย์ เพื่อทุกชีวีปลอดภัย	สารคดีแนะนำแนวทางการผลิตปศุสัตว์อินทรีย์สำหรับเกษตรกร	90	-
การจัดการกลุ่มและเครือข่าย	27. แนวคิดวิสาหกิจชุมชน	ปรัชญาแนวคิดและองค์ประกอบวิสาหกิจชุมชน (บรรยาย)	การบรรยายสรุปองค์ความรู้เกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชนในประเด็นต่างๆ เช่น แนวคิดของวิสาหกิจชุมชนองค์ประกอบของวิสาหกิจชุมชน	56	
	28. กรณีศึกษาวิสาหกิจชุมชนและการบริหารจัดการกลุ่ม	เครือข่ายสมาคมฟื้นฟูหมู่บ้านชนบท(สัมภาษณ์)	ประสบการณ์เครือข่ายการเรียนรู้องค์กรชุมชนการสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชนในโดยใช้กิจกรรมการออมทรัพย์เป็นจุดเริ่มต้นการพัฒนาสร้างจิตสำนึกร่วมของสมาชิกในชุมชนก้าวไปสู่การสร้างสวัสดิการชุมชนอย่างยั่งยืน	58	

วิชา	ตอน	เรื่อง	เนื้อหาโดยสรุป	ความยาว (นาที)	หมายเหตุ
การจัดการกลุ่ม และเครือข่าย	28. กรณีศึกษาวิสาหกิจ ชุมชนและการบริหาร จัดการกลุ่ม	เครือข่ายผลิตอาหารจำกัด (โรงแปงขนมจีน) อ.นบพิตำ จ.นครศรีธรรมราช (สัมภาษณ์)	กรณีศึกษาแนวคิดและการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนระดับก้าวหน้า การจัดตั้งเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนและการบริหารจัดการเครือข่าย แนวทางในปฏิบัติสู่วิสาหกิจชุมชนขั้นก้าวหน้าและก้าวสู่การดำเนินงานใน รูปแบบธุรกิจชุมชน	55	
		ศูนย์วิสาหกิจชุมชนไม้เรียง ต.ไม้เรียง อ.ฉวาง จ.นครศรีธรรมราช (สัมภาษณ์)	กระบวนการเรียนรู้ของชุมชนไม้เรียงในการดำเนินงานศูนย์วิสาหกิจ ชุมชน หลักสูตรการเรียนรู้วิสาหกิจชุมชนและวิธีการบริหารจัดการศูนย์ วิสาหกิจชุมชน	35	
		วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปุ๋ยอินทรีย์ ชีวภาพตงบางจากอ.เมือง (สัมภาษณ์)	ประสบการณ์แนวคิดกระบวนการเรียนรู้และการจัดตั้งสภาวิสาหกิจชุมชน เครือข่ายชาวนาและองค์ความรู้จากประสบการณ์จริงในการบริหาร จัดการกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ	56	
		ชุมชนตะโหนด(สารคดี)	การบริหารจัดการกลุ่มชาวนาของชาวชุมชนตะโหนด อ. ตะโหนด จ.พัทลุงที่ใช้ภูมิปัญญาความร่วมมือและแรงใจของสมาชิกใน การแก้ปัญหาของตน	24	

วิชา	ตอน	เรื่อง	เนื้อหาโดยสรุป	ความยาว (นาที)	หมายเหตุ
ระบบการ แลกเปลี่ยนและ การจัดการตลาด	29. การจัดการตลาด ชุมชน	สร้างสุขเมืองไทย ตอน ตลาดนัดสีเขียว (สารคดี)	การจัดการตลาดนัดสีเขียวตลาดสินค้าอินทรีย์ในโรงพยาบาล มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง ผู้ผลิต-ผู้บริโภค	5	
		โครงการวิจัยและพัฒนาระบบ แลกเปลี่ยนชุมชน(สารคดี)	สารคดีจากโครงการวิจัยที่เป็นเรื่องราวของระบบแลกเปลี่ยนผลผลิตใน ชุมชนที่เน้นคุณค่าทางจิตใจมากกว่ามูลค่าเปลี่ยนวิธีการผลิตการบริโภค ให้พออยู่พอกินไม่เน้นการใช้เงินตรานำไปสู่ความเข้มแข็งของชุมชน	24	
		ตลาดนัดสีเขียวจังหวัดสุรินทร์	การจัดการตลาดนัดสีเขียวตลาดสินค้าอินทรีย์ในจังหวัดสุรินทร์การสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิตและผู้บริโภค	24	
	30. ธุรกิจคุณธรรม (Social Enterprise)	ฝ่าวิกฤตด้วยธุรกิจคุณธรรม (สารคดี)	สารคดีกรณีตัวอย่างจากการวิจัย “โครงการเสริมสร้างองค์กรธุรกิจเพื่อ สังคม” ที่มุ่งเน้นการทำกิจกรรมเพื่อสังคมด้วยระบบการบริหารจัดการที่มี ประสิทธิภาพ สามารถพึ่งพาตนเองได้ และสร้างผลกระทบเชิงบวกต่อ ชุมชนและสังคม	28	
	31. การกระจายสินค้า	การกระจายสินค้าเกษตร อินทรีย์	ปัจจุบันรูปแบบการกระจายสินค้ามีการเปลี่ยนแปลงและทันสมัยตาม เวลาที่เปลี่ยนแปลงไป จากอดีตที่การกระจายสินค้าเป็นการดำเนินการ ผ่านรูปแบบหลักๆไม่กี่รูปแบบเช่น การกระจายสินค้าผ่าน ตลาด จนมาถึง รูปแบบโมเดิร์นเทรดที่นำสินค้าต่างๆมาจำหน่ายตามห้างสรรพสินค้า และ ซูเปอร์มาเก็ตแบบสะดวกซื้อต่างๆ การกระจายสินค้าเกษตรอินทรีย์ มี รูปแบบการกระจายสินค้าที่หลากหลายมากขึ้นเช่นกัน และเนื่องจาก สินค้าเกษตรอินทรีย์ เป็นสินค้าที่มีความเฉพาะ	30	ผลิตใหม่

วิชา	ตอน	เรื่อง	เนื้อหาโดยสรุป	ความยาว (นาที)	หมายเหตุ
ระบบการ แลกเปลี่ยนและ การจัดการตลาด	31. การกระจายสินค้า (ต่อ)	การกระจายสินค้าเกษตร อินทรีย์	และยังอยู่ในกลุ่มตลาดที่ค่อนข้างแคบ ดังนั้น รูปแบบการกระจายสินค้า จึงมีทั้งที่ผ่านระบบการกระจายสินค้าแบบทั่วไป เช่น ตลาดท้องถิ่น และ โมเดิร์นเทรด รวมถึงมีความพยายามทำระบบการกระจายสินค้าที่มี ความสัมพันธ์กับผู้บริโภคมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็น ตลาด นัดสีเขียว การสร้าง ระบบการเชื่อมโยงผู้ผลิตกับผู้บริโภคโดยตรง (CSA : Community Supported Agriculture) การส่งสินค้าทางไปรษณีย์ ฯลฯ	30	
	32. การออกแบบบรรจุ ภัณฑ์	การออกแบบบรรจุภัณฑ์	ปัจจุบันบรรจุภัณฑ์มีความสำคัญมากกับทุกผลิตภัณฑ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ซึ่งนับเป็นผลิตภัณฑ์หลักของประเทศไทย ทั้งใน แง่การบริโภคภายในประเทศและการส่งออกภายนอกประเทศ โดยเฉพาะ ผักและผลไม้สดซึ่งนับว่าเป็นสินค้าส่งออกที่สามารถทำรายได้ให้แก่ ประเทศได้มาก และมีแนวโน้มที่เพิ่มมากขึ้นทุกปีดังนั้นบรรจุภัณฑ์จึงมี ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งเพื่อช่วยในการยืดอายุในการเก็บรักษาและช่วย รักษาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ให้ยาวนานเพียงพอกับระยะเวลาที่จะใช้ โดย ต้องคำนึงถึงการขนส่ง การจัดจำหน่าย กระบวนการบรรจุ การเลือกใช้ วัสดุในการนำมาเป็นบรรจุภัณฑ์ต้องมีความสอดคล้องกับกระบวนการ แปรรูป และประเภทของผลิตภัณฑ์ที่จะบรรจุด้วย	45	

 หมวดวิชาการเชื่อมโยงผู้บริโภค

วิชา	ตอน	เรื่อง	เนื้อหาโดยสรุป	ความยาว (นาที)	หมายเหตุ
การเชื่อมโยง ผู้บริโภค	33. กรณีตัวอย่างการ เชื่อมโยงผู้บริโภค	คนละไม้คนละมือการจัดการ ตลาดที่ด่านช้าง	เรื่องราวของชุมชนผู้ผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยที่มีความมุ่งมั่น ตั้งใจที่จะผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพ และอยากให้ผู้บริโภคได้รับอาหารที่ปลอดภัย มีการสร้างระบบการเชื่อมโยงผู้ผลิตกับผู้บริโภคโดยตรง (CSA : Community Supported Agriculture) ไม่ต้องส่งสินค้าผ่านพ่อค้าคนกลาง เป็นการร่วมมือกันโดยตรงระหว่างผู้ผลิตในชุมชนชนบทกับผู้บริโภคชุมชนเมืองเกิดการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเกษตรกรกับผู้บริโภค เพราะต้องการชีวิตที่มีคุณภาพและความสัมพันธ์ทางสังคมมากกว่าการทำงานแบบแข่งขันกันหากำไรสูงสุดในระบบทุนนิยมอุตสาหกรรม	15	
		ทุ่งแสงตะวันตอน สักผัก สักใจ (สารคดี)	เรื่องราวของกลุ่มเกษตรกรบ้านยางแดง อำเภอสนมชัยเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ที่ปลูกผักพื้นบ้านปลอดสารพิษ ด้วยความมุ่งมั่นและตั้งใจอยากให้ผู้บริโภคได้รับอาหารที่ปลอดภัย พร้อมบริการส่งถึงบ้านและจัดเป็นชุดเมนูอาหารที่เปี่ยมด้วยคุณค่าทางโภชนาการ	20	

วิชา	ตอน	เรื่อง	เนื้อหาโดยสรุป	ความยาว (นาที)	หมายเหตุ
การสื่อสารชุมชน	34. การสื่อสารและประชาสัมพันธ์ชุมชน	การสื่อสารและประชาสัมพันธ์ชุมชน	<p>คำว่าประชาสัมพันธ์ จะมีคำหลักๆ สองตัวก็คือ ประชา + สัมพันธ์ เพราะฉะนั้นเรื่องของประชาสัมพันธ์ ก็จะเป็นเรื่องของ"การสร้างความสัมพันธ์" ระหว่างสมาชิกในชุมชนด้วยกันให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน อันนี้เป็นประเด็นสำคัญ เพราะเมื่อใดสมาชิกในชุมชนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เมื่อนั้นถ้าจะทำกิจกรรมใดๆในชุมชนนั้น การสร้างการมีส่วนร่วมหรือการที่จะให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมก็จะง่ายขึ้น</p> <p>ดังนั้น การประชาสัมพันธ์ชุมชน ก็คือการสร้างความสัมพันธ์ ที่เหนียวแน่นในชุมชนเหมือนการสร้างสายใยในชุมชนให้มีความเป็นปึกแผ่นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมทุกอย่างซึ่งกันและกัน แต่วิธีการตรงนี้คือด้วยการสื่อสาร การสื่อสารเพื่อสร้างสายใย คือการประชาสัมพันธ์ชุมชน</p>	30	ผลิตใหม่

วิชา	ตอน	เรื่อง	เนื้อหาโดยสรุป	ความยาว (นาที)	หมายเหตุ
การจัดการ ทรัพยากร ป่าไม้	35. บทเรียนการจัดการ ทรัพยากรป่าไม้	บทเรียนจากป่าชุมชน(สารคดี)	สารคดีสรุปบทเรียนในการอนุรักษ์ป่าชุมชนจาก 4 กรณีตัวอย่างทั่วประเทศที่มีการจัดการทรัพยากรในป่าให้เกิดประโยชน์อย่างยั่งยืนด้วยภูมิปัญญาวัฒนธรรมและการสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชน	25	
		ถอดแบบความสำเร็จชุมชนบ้าน คลองเรือในการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำ พะโต๊ะ (สารคดี) จ.ชุมพร	สารคดีบทเรียนในการอนุรักษ์ผืนป่าต้นน้ำพะโต๊ะจังหวัดชุมพรที่เกิดจากการร่วมแรงร่วมใจของชาวบ้านชุมชนบ้านคลองเรือจนสามารถแก้ปัญหาปากท้องและแหล่งพลังงานของชุมชนได้	15	
การจัดการ ทรัพยากรทะเล และชายฝั่ง	36. กรณีตัวอย่างการ จัดการทรัพยากรทะเล และชายฝั่ง	ตามหาปูม้ากับลุงจาง(สารคดี)	การฟื้นฟูทะเลธนาคารปูการทำงานของกลุ่มอนุรักษ์ของลุงจาง ฟุ้งเฟื่อง อ่าวทุ่งมหาชุมชนเกาะเตียบ อ.ปะทิว จ.ชุมพร	24	
		ฟื้นฟูทะเลสาบสงขลา(สารคดี)	ชุมชนรอบทะเลสาบสงขลากับการแก้ปัญหาและฟื้นฟูทะเลสาบโดยการ รวมกลุ่มชาวประมงพื้นบ้านบทเรียนกระบวนการและข้อคิดในการ จัดการ	27	

วิชา	ตอน	เรื่อง	เนื้อหาโดยสรุป	ความยาว (นาที)	หมายเหตุ
พลังงาน ทางเลือก	37. พลังงานทางเลือก	พลังงานทางเลือก	พ่อแหลม พูนศักดิ์ สมบูรณ์ เป็นอีกหนึ่งเกษตรกรที่ทำเกษตรอินทรีย์มานานนับสิบปี และที่ตลอดเวลาที่ผ่านมา ต้องพึ่งพาพลังงานจากข้างนอกเป็นหลัก เพื่อนำใช้ในการสูบน้ำในนาและใช้การดำเนินชีวิตปกติ เช่น น้ำมัน ไฟฟ้า แก๊ส เป็นต้น ซึ่งตัวเขาเองรู้สึกว่ トラบไตที่ตัวเขายังต้องพึ่งพาพลังงานจากคนอื่นแล้ว มันก็ไม่ต่างอะไรกับที่เราไปเยี่ยมจุมกคนอื่นมาหายใจ แล้วถ้าวันไหนเขาไม่ให้เรายืม เราคงต้องตายแน่ๆ เขาจึงตัดสินใจที่จะออกไปเรียนรู้ และกลับมาสร้างแหล่งพลังงานเองในแปลงนาของเขา พลังงานทางเลือกที่พ่อแหลมสร้างขึ้นในแปลงนาของเขาเองนั้น จะเข้ามามีบทบาทกับงานเกษตรและชีวิตประจำวันของพ่อแหลมอย่างไร ติดตามได้ในสารคดีเรื่อง พลังงานทางเลือกในระบบเกษตร	25	
สุขภาพ	38. แพทย์วิถีธรรมกับ หมอเขียว	แพทย์ทางเลือกกับหมอเขียว (บรรยาย)	การบรรยายค่ายสุขภาพชุมชนทะเลธรรมของหมอเขียวประกอบด้วย การวิเคราะห์สาเหตุของโรคและการรักษาฯ 9 เม็ด	แผ่นที่ 1 100 นาที	2 แผ่น
		โยคะกายบริหารกับหมอเขียว (สาธิต)	สาธิตกายบริหารโยคะและการกดจุดเพื่อสุขภาพ โดยหมอเขียว	แผ่นที่ 2 77 นาที	
				72	

วิชา	ตอน	เรื่อง	เนื้อหาโดยสรุป	ความยาว (นาที)	หมายเหตุ
สุขภาวะ	38. แพทย์วิถีธรรมกับ หมอเขียว	หลักการแพทย์วิถีธรรมโรคเกิดและหาย ได้อย่างไร(บรรยาย)	การบรรยายของหมอเขียวด้วยหลักการแพทย์วิถีธรรมที่มุ่งสร้างความ เข้าใจในการเกิดและหายของโรคร้ายต่างๆในมุมมองทางพุทธศาสนา	แผ่นที่ 1 90 นาที	4 แผ่น
				แผ่นที่ 2 55 นาที	
				แผ่นที่ 3 47 นาที	
				แผ่นที่ 4 69 นาที	
39. ประสบการณ์และ การเปลี่ยนแปลงชีวิต	สร้างสุขเมืองไทยตอนลูกผู้ชายตัวจริง (สารคดี)	สารคดีเรื่องราวของโครงการเครือข่ายผู้ชายเล็กเหล้าที่บ้านคำกลาง ต.โนนหนามแท่ง จ.อำนาจเจริญ เพื่อลดปัญหาความรุนแรงในชุมชน สร้างความสงบสุขให้กับชุมชน	5		
	พลิกผันชีวิตพิชิตโรคร้าย (สารคดี/สัมภาษณ์)	ประสบการณ์และเส้นทางชีวิตของคุณจำปา สุวะไกรเกษตรกรชาว อำนาจเจริญ ที่พลิกผันชีวิตจากเกษตรกรเคมีสู่เกษตรกรปลอดสารพิษเพื่อ การรักษาโรคของตนเอง	70		
40. สมุนไพรกับ สุขภาพ	สุขภาพดีด้วยวิถีธรรมชาติกับหมออรุณ (สัมภาษณ์)	คำแนะนำเรื่องการดูแลสุขภาพด้วยวิถีธรรมชาติและหลักการของแพทย์ แผนไทย ตลอดจนแนวทางและวิธีการในการใช้พืชผัก ผลไม้ สมุนไพร	แผ่นที่ 1 68 นาที	3 แผ่น	

วิชา	ตอน	เรื่อง	เนื้อหาโดยสรุป	ความยาว (นาที)	หมายเหตุ
สุขภาวะ	40. สมุนไพรกับ สุขภาพ	สุขภาพดีด้วยวิถีธรรมชาติกับหมอรุจน์ (สัมภาษณ์) (ต่อ)	ต่างๆในการเสริมสร้างความแข็งแรง เพิ่มภูมิคุ้มกันให้กับร่างกาย ช่วยกระตุ้นการทำงานของเซลล์เม็ดเลือดขาวซึ่งเป็นกลไกการป้องกัน โรคของร่างกายมนุษย์และการรักษาโรคต่าง ๆ อย่างถูกวิธีตามหลัก วิทยาศาสตร์ จากคุณรุจน์ สุวรรณเสรีเกษม ชมรมยิ้มสี่เขียว ซึ่งเป็นการ นำเสนอข้อมูลจากประสบการณ์ตรงในการรักษาตัวเองด้วยวิถีธรรมชาติ จนหายจากโรค	แผ่นที่ 2 44 นาที	3 แผ่น
				แผ่นที่ 3 50 นาที	
สาระบันเทิง	41. ผู้นำกับการพัฒนา	ยอดหญิงนักพัฒนา(ภาพยนตร์)	กรณีตัวอย่างชีวิตของยอดหญิงชาวเกาหลีที่ต่อสู้อย่างมุ่งมั่นและตั้งใจ พัฒนาชีวิตตนเองอย่างไม่ย่อท้อจนสามารถสร้างครอบครัวที่มีความสุข และได้รับการยอมรับจนเป็นผู้นำชุมชน	28	
		เสียงกู่จากครูใหญ่(ภาพยนตร์)	เรื่องราวของชีวิตครูบ้านนอกเกาหลีที่เป็นผู้นำทุ่มเทพัฒนาชุมชนที่ ลำบากยากจนจนประสบความสำเร็จและได้รับการยกย่องเป็น แบบอย่างในการพัฒนาจนได้รับรางวัลและเป็นกรณีกระตุ้นให้คนเกาหลี ลุกขึ้นมาพัฒนาบ้านเมืองของตนจนสำเร็จ	27	

